

SAKSUTSKRIFT

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	12.09.2017	109/17

Høringsuttalelse til revidert forvaltningsplan for store rovdyr i Midt-Norge

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har behandlet saken i møte 12.09.2017 sak 109/17

Protokoll

Fylkesråden leverte ny vurdering i saken, som legges inn i endelig versjon.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Postadresse:

Postboks 2560
7735 STEINKJER

Orgenhet:

Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:

Seilmakergata 2
7735 STEINKJER

Org.nr.:

Telefon:

+47 74 11 36 00

Bankkonto:

4410.06.00290

E-postadresse:

postmottak@ntfk.no

Internet:

www.ntfk.no

Høringsuttalelse til revidert forvaltningsplan for store rovdyr i Midt-Norge

Arkivsak-dok. 16/08298-9
Saksbehandler Rune Hedegart

Saksgang
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

Møtedato
12.09.2017

Saksnr
109/17

Fylkesrådets innstilling til vedtak :

Fylkesrådet vil påpeke at rovviltproblemene i deler av dagens Nord-Trøndelag nå er så belastende at hele beitebruken står i fare. Dette underbygges ved at rike og viktige beiteområder med store innslag av utvalgte naturtyper som er avhengig av å bli slått eller beitet, ikke blir benyttet. Dette er en utfordring som krever en viss grad av byrdefordeling og geografisk differensiering både innad i det nye Trøndelagsfylket og innenfor region 6 for å kunne løses.

Region 6 Midt-Norge har et bestandsmål for bjørn på 3 årlige ynglinger. Slik vi har forstått det ut fra forvaltningsplanen må det være tilnærmet 48 individer av bjørn for å kunne oppnå dette bestandsmålet. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag mener at bestandsmålet er for høyt. Målet vil ødelegge eksistensgrunnlaget for beitenæringen og den Sørsamiske kulturen innenfor forvaltningsområdet for bjørn og en slik målsetning kan vi ikke akseptere.

Nord-Trøndelag fylkeskommune gir følgende innspill til høring på forvaltningsplan for store rovdyr i Midt-Norge:

1. Med en geografisk differensiering, dvs fordele ynglinger geografisk og tilpasse forvaltningen etter soner hvor beitedyr har forrang eller i soner hvor rovvilt har forrang, er det nødvendig at planen viser:
 - De viktigste beiteområdene (sau, storfe og rein), utvikling i antall bruk, antall beitedyr og utnytting av beiter.
 - De viktigste yngleområdene for rovvilt.
 - Hvilke prioriteringer som er gjort i fordeling av ynglinger og soner.
 - En tydeligere visualisering av konfliktområder som f.eks. kalvingsområder for rein, viktige beiteområder for sau og sårbare naturtyper som er avhengig av beiting, sett i sammenheng med de ulike forvaltningsområdene (inntegnet på kart) som er beskrevet.
2. Det er positivt at forvaltningsplanen legger opp til en større vektlegging av en skadebasert forvaltning. Kvote skal nå fastsettes i større grad etter hvor skadene har skjedd (der reindrifta vektlegges særskilt) og i mindre grad slik det er i dag der kvotene blir fastsatt etter hvor rovviltet skal oppholde seg.

Postadresse:
Postboks 2560
7735 STEINKJER
Orgenhet:
Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:
Seilmakergata 2
7735 STEINKJER
Org.nr.:

Telefon:
+47 74 11 36 00
Bankkonto:
4410.06.00290

E-postadresse:
postmottak@ntfk.no
Internet:
www.ntfk.no

3. Det er positivt med egne retningslinjer for forvaltning av rovvilt innenfor kalvingsområdene for rein, samt at det som står om forvaltningsprinsipper i planen er skrevet inn på nytt, og som oppfattes som en tydeliggjøring av hvilken praksis som forventes. Fylkesrådet forventer at dette blir fulgt opp.
4. Det må settes inn større innsats for å samle inn materiale til DNA-analyse særlig på bjørn for bedre å dokumentere den faktiske bestandsstørrelsen og antall ynglende binner. Systematisk bruk av hårfeller bør iverksettes.
5. Innmarksareal og areal innenfor et godkjent rovdyravvisende gjerde bør forvaltes som prioritert beiteområde.
6. Indre Namdal har en særskilt belastning gjennom forvaltningsområdet for bjørn. Det foreslås derfor å definere Indre Namdal som et område med kvotefri jakt på gaupe slik det i dag er på Fosen, i Oppdal og på Røros, og i deler av Møre og Romsdal.
7. Det bes om at rovviltnemda i forvaltningsplanen ser på muligheten for å redusere forvaltningsområdet (yngleområdet) for jerv i Nord-Trøndelag noe, fordi man i lang tid har ligget over bestandsmålet for jerv her, noe som taler for at yngleområdet for jerv kan reduseres noe.
8. En mer effektiv skadefelling er en forutsetning for å lykkes med den todelte målsettingen i rovviltpolitikken. Fylkesrådet etterspør derfor hvordan rovviltnemda har tenkt å bidra til en mer effektiv skadefelling.
9. Kongeørn er en betydelig skadegjører både på sau og rein, men forvaltning av kongeørna er per i dag ikke lagt til rovviltnemndene. Når skadebildet på beitedyr og rein innenfor et område vurderes må også skadene forvoldt av kongeørn inkluderes og vektlegges ved fastsetting av kvoter på gaupe og jerv.

Fylkesrådets vurdering

Jeg vil innledningsvis starte med å påpeke at den todelte målsettingen i rovdyrforvaltningen der en skal sikre at en har en bærekraftig rovviltbestand ikke lar seg forene med målsettingen om en fortsatt aktiv, allsidig bruk av utmarksressursene og en opprettholdelse av levende lokalsamfunn. Rovviltproblemene i deler av dagens Nord-Trøndelag er så belastende at hele beitebruken står i fare. Dessuten er det en fare for at rike og viktige beiteområder med store innslag av utvalgte naturtyper som er avhengig av å bli slått eller beitet, ikke blir benyttet. Region 6 Midt-Norge har et bestandsmål på 3 årlige ynglinger for bjørn. For at vi skal nå denne målsettingen synliggjør forvaltningsplanen at det må være tilnærmet 48 bjørner for å kunne oppnå bestandsmålet. En ytterligere økning av bjørnestammen vil forverre situasjonen for reindriften og beitebruk og jeg mener derfor at bestandsmålet er for høyt. Målet vil være med og ødelegge eksistensgrunnlagets for beitenæringen og den Sørsamiske kulturen innenfor forvaltningsområdet for bjørn. Det kan jeg ikke akseptere.

Men forvaltningsplanen forholder seg til de nasjonale rammene som er lagt og det er positivt at forvaltningsplanen legger opp til en større vektlegging av en skadebasert forvaltning. Kvotene skal nå fastsettes i større grad etter hvor skadene har skjedd (der reindriften vektlegges særskilt) og i mindre grad slik det er i dag der kvotene blir fastsatt etter hvor rovviltet skal oppholde seg.

Det er svært viktig at forvaltningsplanen prioriterer å sette inn arbeid og ressurser for å skaffe en god bestandsoversikt. Dette er viktig for å forvalte bestandene best mulig, for å ha et mest mulig optimalt bestandsnivå sett opp mot skadeomfang, og for å gi forvaltningen god legitimitet hos befolkningen, og da særlig de som er mest berørt. Dette arbeidet må fortsette i kommende forvaltningsplan

Når grunneiere og samfunnet bruker midler på å etablere rovdyravvisende gjerder, mener jeg det må være riktig at man innenfor disse arealene og dessuten all innmark som ligger i forvaltningsområde for rovvilt får status som prioriterte beiteområder.

Avslutningsvis vil jeg jeg bemerke at kongeørn er en betydelig skadegjører både på sau og rein, men forvaltning av kongeørna er per i dag ikke lagt til rovviltnemndene. Når skadebildet på beitedyr og rein innenfor et område vurderes må også skadene forvoldt av kongeørn inkluderes og vektlegges ved fastsetting av kvoter på gaupe og jerv.

Steinkjer, 12. september 2017

Tomas Iver Hallem
fylkesråd for samferdsel og miljø
(sign)

Postadresse:
Postboks 2560
7735 STEINKJER
Orgenhet:
Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:
Seilmakergata 2
7735 STEINKJER
Org.nr.:

Telefon:
+47 74 11 36 00
Bankkonto:
4410.06.00290

E-postadresse:
postmottak@ntfk.no
Internet:
www.ntfk.no

Saksutredning for fylkesrådet

Referanse for saken

- Høringsbrev fra Rovviltnemnda av 21.6.2017. [Høringsdokumenter finnes her.](#)
- Innspill ved oppstart av arbeidet med revideringen ble gitt av [Fylkesrådet i sak 184/16.](#)

Saksframstilling

Bakgrunn

Den regionale rovviltnemnda ba om innspill i forkant av deres arbeid med å revidere forvaltningsplanen for store rovdyr i Midt-Norge. Fylkesrådet behandlet innspill fra Nord-Trøndelag fylkeskommune i sak 184/16. Det er nå utarbeidet et forslag til revidert plan. Den er på høring, med høringsfristen 22. september 2017.

I rovviltnemndas behandling før planen ble sendt på høring, forelå det forslag som svarte opp deler av fylkesrådets innspill, men disse havnet i mindretall. I øvrig finner man ikke igjen noen av de innspillene fylkesrådet kom med. Noen av innspillene var av noe overordnet politisk karakter, som man ikke kan forvente å finne igjen i en slik plan. Men flere var også godt egnet til å innarbeide i planen, noe for eksempel mindretallsforslagene viser.

Problemstillinger

Fylkesrådet ga innspill ved oppstart av arbeidet med revideringen i sak 184/16. Det ser ikke ut til at noen av innspillene er tatt inn i planen på noe vis. Det vurderes derfor som riktig å gjenta disse. Mindretallsforslagene, som er referert i høringsbrevet, svarer til en viss grad på fylkesrådets ønske om bedre byrdefordeling, der mindretallet legger opp til et litt økt uttak av gaupe og jerv i Nord-Trøndelag. På den måten ville andre deler av Trøndelag kunne ta et noe større ansvar med tanke på totalbyrden fra rovvilt.

Under kommenteres og refereres noen punkter fra den foreslåtte forvaltningsplan store rovdyr region 6, som belyser at fylkesrådets innspill ikke er tatt inn:

Byrdefordeling

Nord-Trøndelag har eneansvar for bjørn og langt flest jerv og størstedelen av forvaltningsområdet for jerv. Man har i tillegg størstedelen av gaupebestanden.

Det er ikke gjort noen sonering for gaupe og jerv, for at Nord-Trøndelag, med eneansvar for bjørn, kunne blitt skjermet litt for disse artene. Dette kommer tydelig fram i punkt 3.3., der disse sitatene er hentet:

3.3.1. Bjørn

Hele forvaltningsområdet ligger i indre del av Namdal. I tillegg vil det være sterkt økende konflikt i randsonene til dette området, noe som gjør at store deler av Nord-

Postadresse:
Postboks 2560
7735 STEINKJER
Orgenhet:
Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:
Seilmakergata 2
7735 STEINKJER
Org.nr.:

Telefon:
+47 74 11 36 00
Bankkonto:
4410.06.00290

E-postadresse:
postmottak@ntfk.no
Internet:
www.ntfk.no

Trøndelag blir kraftig berørt, mens resten av regionen får et annet regime:
«Områdene utenfor forvaltningsområdet regnes som prioritert beiteområder i forhold til bjørn. Utenfor forvaltningsområdet for bjørn *skal* terskelen for uttak av skadegjørende bjørn være lav. Det vil allikevel årlig kunne oppstå skader p.g.a. bjørn i randsonen til forvaltningsområdet, og forebyggende tiltak bør kunne prioriteres også her.»

3.3.2. Gaupe

Gaupebestanden skal være mest mulig jevnt fordelt i hht planen:

«Innenfor forvaltningsområdet:

Det er en målsetting at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdet. Bestanden av gaupe skal være mest mulig jevnt fordelt.»

Det er kun få kommuner i Møre og Romsdal som inngår i forvaltningsområdet, mens i resten av kommunene har kvotefri jakt.

2.3.3. Jerv

Nord-Trøndelag har, ikke overraskende, langt høyere tapsprosent for både sau og rein enn resten av regionene. Likevel legges det opp til en mest mulig jevn fordeling også av jerv.

«Innenfor forvaltningsområdet:

Det er en målsetting at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdet. Bestanden av jerv skal være mest mulig jevnt fordelt.»

4.1. Kunnskap

I planen står det: «En av de tydeligste konfliktene rundt rovvilt i dag er uenighet om bestandsstatus og adferd hos rovdyr. Økte bevilgninger til **bestandsovervåking** de siste årene, gir muligheter for økt innsats og fortsatt optimalisering av metodikken.»

Det bør være et mål å finne mest mulig riktig bestandsstørrelse. Det er likevel ikke tatt med noe konkret i planen om å øke innsamlingsmengden av materiale til DNA-analyser (for eksempel DNA-feller, særlig for bjørn).

Rovviltavvisende gjerder

Det er ikke nevnt noe om hvordan man skal forholde seg til rovvilt som er innenfor rovviltavvisende gjerder. Det må bety at det er som i dag, at det ikke er annerledes status der enn resten av arealet i den sonen gjerdet ligger i. Det virker ulogisk at det ikke skal være lettere å få felle rovvilt som kommer innenfor et slikt gjerde enn de som befinner seg utafor.

Konklusjon

Ingen av punktene fylkesrådet spilte inn i forkant av arbeidet med forvaltningsplanen ser ut til å være innarbeidet, verken helt eller delvis. Tre av punktene i fylkesrådet innspill vurderes å være av overordnet politisk karakter (punktene 3, 6 og 7), som derfor ikke kan tas direkte inn i planen. De resterende vurderes å passe godt inn i en

slik plan. Ut fra de vurderingene som er gjort i sak 184/16, bør følgende punkter gjentas som innspill i høringen, med små justeringer for å tydeliggjøre innholdet:

Postadresse:
Postboks 2560
7735 STEINKJER
Orgenhet:
Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:
Seilmakergata 2
7735 STEINKJER
Org.nr.:

Telefon:
+47 74 11 36 00
Bankkonto:
4410.06.00290

E-postadresse:
postmottak@ntfk.no
Internet:
www.ntfk.no

1. Med en geografisk differensiering, dvs fordele ynglinger geografisk og tilpasse forvaltningen etter soner hvor beitedyr har forrang eller i soner hvor rovvilt har forrang, er det nødvendig at planen viser:
 - De viktigste beiteområdene (sau, storfe og rein), utvikling i antall bruk, antall beitedyr og utnytting av beiter.
 - De viktigste yngleområdene for rovvilt.
 - Hvilke prioriteringer som er gjort i fordeling av ynglinger og soner.
2. Prinsippet om byrdefordeling og geografisk differensiering må føre til at andre deler av regionen enn Nord-Trøndelag må ta et større ansvar for gaupe, jerv og kongeørn. Mindretallsforslagene i høringsbrevet støttes.
3. Det må settes inn større innsats for å samle inn materiale til DNA-analyse særlig på bjørn for bedre å dokumentere den faktiske bestandsstørrelsen og antall ynglende binner. Systematisk bruk av «hårfeller» bør iverksettes.
4. Areal innenfor et godkjent rovdyravvisende gjerde bør forvaltes som prioritert beiteområde.

RETT UTSKRIFT

DATO 12.september.2017

Postadresse:

Postboks 2560
7735 STEINKJER

Orgenhet:

Administrasjonsavdelingen

Besøksadresse:

Seilmakergata 2
7735 STEINKJER

Org.nr.:

Telefon:

+47 74 11 36 00

Bankkonto:

4410.06.00290

E-postadresse:

postmottak@ntfk.no

Internet:

www.ntfk.no